

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SAJUNGOS SAVAITRAŠTIS

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

2000m. kovo 9 d.

Nr. 10 (392)

1990 - KOVO 11 - 2000

Skelbiamas Lietuvos Nepriklausomos Valstybės Atkūrimo Aktas

Tėvynė - tai tu ir aš. Mes visi!

Pavasarėjančio kovo vėjelis švelniai lingoja, supa liaunas žilvičių, beržų šakeles, o kartu ir ant jų minutėlei prisnūdusias rausvas sniegenytes. O, Sutvėrėjau! Koks nuostabus Tavo sukurtas gamtos grožis! Kokia džiaugsminga Tavo mums padovanota Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventė - Kovo 11-oji! Tik ar visi mes mokaime ir galime šia brangia diena viša širdimi džiaugtis, kai tėvynėje tiek daug smurto ir neteisybės, o gėri skleidžiančiųjų, regis, vis mažiau ir mažiau?

Bet taip nėra. Žinoma, blogis yra galingas. Jis pragariško raudonumo! Bauginantis. Tačiau tvirtos valios žmonių jis neišgąsdins, nes jų širdyse viešpataujanti Gėrio saulė yra pati galingiausia! Tik gaila jog ne kiekvieno širdis gali pamatyti Jos šviesą, pajusti Jos šilumą, išgirsti

šventus Jos žodžius, tariamus mums visiems. Ypač jaunimui, kuriam šiandieną tikrai nelengva. Nerimauti yra dėl ko. Ne vienas pagalvojame: ar dažnas blogio sėklų sėjimas į vaikų ir jaunuolių dvasinių pasaulį visomis įmanomis priemonėmis (per radiją, televiziją, spaudą ir t.t.) neįklampins į nevilties liūną tiek daug talentingo ir gražaus Lietuvos jaunimo? Beje, jei geriau įsiklausytume, išgirstume, kaip graudžiai rauda tėvynė, prieš valią išleisdama vis daugiau jaunu žmonių į svečias šalis "laimės ieškoti"... Kas dėl to kaltas? Turbūt kalti mes visi, nes pa-mirštame, jog tėvynė - tai tu ir aš. Mes visi!

Dešimt metų pralékė kaip kometa tėvynės dangumi. Ar esame laimingi? Ir taip, ir ne. Laimingi, nes kruvini kerziniai batai (keliamas į 2 psl.)

Sveikiname

Prieš dešimt metų, 1990-ųjų kovo 11-ają, buvo aikurta Lietuvos valstybė. Pasiekta tai, dėl ko kovota, svajota, siekta dešimtmeciais. Išsivadavę iš kolonijinio statuso, tapome laisva šalimi, savo krašto šeimininkais. Laukė nelengyi darbai - likviduoti okupacinių metų pasekmes, įveikti mankurtizmą, dvasinių nuosmukį, grąžinti pasitikėjimą savo jėgomis, šimtmeciais puoselėtas mūsų tėvų ir senelių tradicijas.

Praėjo dešimt metų. Matome, kad ne viskas pavyko. Nesitikėjome, kad savo kelyje į ateitį sutiksime tiek kliucių, kad teks įveikti tokį pasipriešinimą tų, kurie buvo patenkinti baudžiava. Bet ar dėl to turime nuleisti rankas? Ar galime likti abejingi savo krašto, savo vaikų likimui? Manome, kad tautos jėgos neišsemiamos - reikia tik jas protingai panaudoti. Reikia tik kantrybės, uolumo, pasitikėjimo.

Sveikiname politinius kalinius, tremtinius, visus geros valios Lietuvos žmones su Kovo 11-aja, neabejodami, kad Lietuva įstengs įveikti sunkumus, kad duobėtas kelias virs lygiu vieškeliu, kuriuo eisime mes ir mūsų vaikai.

LPKTS valdyba

Nijolė Rimkiene

Neužgesinkim Laisvės žiburėlio

Neužgesinkim Laisvės žiburėlio,
Sugrįžusio po tūkstančio naktų!
Uždenkim savimi nuo šiaurės vėjų,
Liepsnelę šventą saugokim kartu!

Lyg raganų naktys piktai šešeliai
Šaltu mirties alsoja dvelkimu...
Kaulėti pirštai taiko griebti vėlei
Vienintelę liepsnelę šių namų.
Mes nebeturim daugiau nieko kito -
Nei meilės, nei teisybės, nei vilties...
Vienuoliktaja Kovojis sušvito
Kaip Laimės Žiburys vidur nakties.

Neužgesinkim silpno žiburėlio
Piktais darbais ir žodžių ašmenim...
Apsaugokime nuo šalnų ir vėjų
Sugrubusiomis rankom ir širdim.

Mes laukėm Jo, kaip atpilda už kančią,
Sukniubusią ant aukuro akmens...
Gyvi mes, dalių elgetų iškentę,
Tikėjome - liepsnelė surusens!
Neužgesinkim Laisvės žiburėlio!
Vaikai mums šito niekad neatleis!
Tikėkime, pakils Tėvynė vėlei
Ir žengs vienybės ir tiesos keliais!

Rezoliucija

Redakcija gavo Prezidentui, Seimo Pirmininkui ir Ministru Pirmininkui adresuotą rezoliuciją dėl skulptūrų Grūto miške ekspozicijos panaikinimo:

Mes, trisdešimt šešių visuomeninių organizacijų atstovai, pritardami kultūros, mokslo ir dvasininkų nuomonei dėl komunizmo vadų Grūto miške ekspozicijos panaikinimo, taip pat, atsižvelgę į daugelio organizacijų ir pavienių asmenų nesibagiančius protestus, kreipiamės į Jus, Respublikos Prezidente, Seimo Pirmininke ir Ministre Pirmininke, nedelsiant priimti sprendimus dėl Grūto miško komunizmo vadų ekspozicijos panaikinimo dėl kelių priežasčių:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998m. gruodžio 31d. nutarimas Nr.1532,

leidės eksponuoti komunizmo skulptūras Grūto miške, pažeidė Valstybės ir Savivaldybių turto įstatymą.

2. Pažeistas Muziejų įstatymas.

3. Pagal statybos kontrolės reglamentus Grūto miške atliki darbai yra savavališka statyba.

Konferencija reikalauja valstybei priklausantias skulptūras grąžinti valstybei ir priimti teisėtus sprendimus dėl tolimesnio skulptūrų likimo.

Konferencijos pirmininkai:
Jonas ČEPONIS,
Leonas KEROSIERIUS,
Antanas SEIKALIS

Tėvynė - tai tu ir aš. Mes visi!

(atkelta iš 1 psl.)

jau negailestingai nebetrypia mūsų šventos žemelės. O ne laimingi, nes:

*taip greit pamiršom kilnią
Sausio daina
Ir dūlančius ledynuos
kaulelius.*

*Pamiršom! Ak, pamiršom
Laisvės kainą,
smūgius OMON'o mirtinu,
klaikius! (I.V.)*

Įkyrios mintys skverbiasi į galvą, kai pasižvalgai ne tik į vargšus, kasdienybės rūpesčių išvargintus nūdienos žmones, bet ir į iškilius virus, intelligentus, intelektualus. Atsidūsti tada iš gilumos: nebe sutelpam visi po saule...

Kovas - pirmasis pavasario mėnuo. Jam tenka bene patys juodžiausi darbai: išplukdyti ledus, išvalyti

žemę ne tik nuo įvairiausių ekologinės katastrofos padarinių, bet ir nuo mūsų pačių apkerpėjusios sāzinės bei dvasios teršalų. Be to, kovas privalo paruošti pavasario žemę "Žydėjimo simfonijai", kuri sustiprintų mūsų kūną ir dvasią, pakylėtų mintis kilniems, pasiaukojamiems darbams už šviesią, garbingą, klestinčią Lietuvą, kurioje būtų gera, ramu gyventi ir mažam, ir dideliam. Taigi privalome pasiryžti būti geresni, išmintingesni, kantresni, keliaujant jau laisvos tévynės keliais.

Tad tegu šioje mažojo Jubiliejaus didelėje ir brangioje Kovo 11-osios šventėje visų mūsų širdimis nuvinguriuos džiaugsmo nemunėliai.

Irena
VAIČIKAUSKAITĖ

Skiriama linija

Artejant rinkimams, visa da suaktyvėja ne tik politinių, visuomeninių organizacijų veikla, bet ir Lietuvos valstybingumą neigiančių jėgų provokacijos. Jos dangstomos patriotiniaiškiai, neveniant ir ultrapatriotizmo. Iš pažiūros rimtais ekonominiais apskaičiavimais bandoma parodyti, kokią žalą valstybei daro krašto "militarizavimas", kai trūksta lėšų mokslui, švietimui, kai parduodamos Lietuvos įmonės užsienio kapitalistams ir panašiai.

Tokioms provokacijoms būdingos réksmingos kalbos ir grasinimai "kaltininkams", kurie visada lengvai surandami. Pastaruoju metu daugėja skundų su palyginimu - "prie rusu buvo geriau". Bet labiausiai kelia nerimą mėgini mai ištinti ribą tarp okupacijos ir priešinimosi jai, tarp laisvės kovotojo partizano ir enkavedisto kareivio ar jam talkinusio stobo. Atseit visi vienodi, visi aukos, visi nukentėję. Toks požiūris platina mas ne tik svetimų spectarnybių agentų, besidarbujančių įvairoje priedangos zonose, bet ir mūsų kairuojančių politikų ir neretai net aukščiausio rango valdžios vyru.

Yra pora būdų, padančių atskirti grūdus nuo pelė šioje politikuotojų (ne politikų!) tauškalynėje.

Pirmiausia, privalu remtis teisės norma, bylojančia, kad iš neteisėtumo teisė nesiranada ir niekaip negali rastis.

Antra, okupacija, nesvarbu kokia forma ji reikštusi, niekada nebuvvo, nėra ir nebus teisėta, nes ji paneigia tautos apsisprendimo teisę ir elementarias žmogaus teises, o dažnai tampa vienu iš sun-

kiausiu nusikaltimų žmonijai - genocidu.

Be to, niekada neturėtume pamiršti, kad "lietuvių tauta niekada nesutiko su jokia okupacija ir paverčiu, priešinosis visais įmanomais būdais ir siek įsivadavimo, ir šis tau tos nusistatymas yra nekintamas". Taip byloja nacionalinio saugumo pagrindų įstatymas. Ir ne tik įstatymas - didvyriškų kovų skaudžių netekcių Tau tos patirtis tai patvirtina.

Požiūris į okupaciją ir jos padarinius nubréžia skiriama liniją. Vienoje jos pusėje - tie piliečiai, kurie neabejoja Lietuvos valstybingumu, laisvų piliečių visuomenės galimybėmis tvarkytis demokratijos sąlygomis ir būtinumu rengtis krašto gynybai, ištikus krizei ar agresijai. Kitoje - gyventojai, kurie dėl kokių nors priežasčių dar neatsikratė sovietmečio nostalgijos arba yra paveikti dirbtinai sukurto neigimo propagandos, kai nesidrovima tyčiotis net iš pagrindinio mūsų įstatymo - Konstitucijos, iš Valstybės simbolių, iš tikėjimo.

Savivaldybių ir Seimo rinkimai suteikia kiekvienam piliečiui dar vieną galimybę apsispręsti, kurioje skiriama linijos pusėje atsistoti. Ekonominiai sunkumai, socialinių įtampų padidėjimas, šiurpinantys įvykiai Čečenijoje verste verčia elgtis labai atsakingai. Pasyvumas ir savinieka ("nieko nesugebame", "viskas blogai", "prie rusu buvo geriau") nepadeda ugdyti pilietinės atsakomybės. Savivaldybių rinkimai - tai proga padėti pataisyti. Patikėkime dešiniesiems!

Edmundas
SIMANAITIS

Buvęs politinis kaliny ir tremtiny!

Balsuodami Savivaldybių tarybų rinkimuose, reitinguokite (įrašykite numerius į laukelius, esančius biuletenio apačioje) tris iš koalicijos sąrašo politinių kalinių ir tremtinių atstovus, kurių numerius pateikiame:

Kauno rajono rinkimų apygardoje Nr.16, Šilutės rajono rinkimų apygardoje Nr.47, sąrašo Nr.22 reitinguokite:

Nr.3 Irena Rimienė
Nr.9 Regina Žukauskiene
Nr.19 Irenijus Šmidtas
Nr.21 Ona Genovaitė Lelešienė
Nr.27 Leonas Stasevičius
Nr.32 Edmundas Pakalniškis

Pasvalio rajono rinkimų apygardoje Nr.34, sąrašo Nr.22 reitinguokite:

Nr.5 Antanas Sudavičius
Nr.11 Ona Gasiūnienė
Nr.15 Jonas Vileišis
Nr.19 Regina Trepeckienė
Nr.22 Bronislava Turauskienė

Šiaulių rajono rinkimų apygardoje Nr.45, sąrašo Nr.33 reitinguokite:

Nr.9 Nijolė Kadytė
Nr.14 Aniceta Grikšienė
Nr.20 Ramutis Navickas
Nr.27 Kęstutis Fabijonavičius
Nr.28 Aldona Januškevičienė

Vilniaus miesto rinkimų apygardoje Nr.57, sąrašo Nr.22 reitinguokite:

Nr.3 Povilas Jakučionis
Nr.16 Gražina Gaidienė
Nr.27 Vytautas Čereška
Nr.36 Virginija Juškienė
Nr.45 Arvydas Žvykas
Nr.48 Albinas Gutauskas
Nr.53 N.Knežys
Nr.55 Vydas Kazimieras Gibavičius

LPKTS Vyriausiasis rinkimų štabas

Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sajungos

Pareiškimas

laipsnio valstybinės pensijos.

Partizanus ir savanorius, Tėvynės gynėjus - A.Brazauskas pavadino banditais ne šiaip kokoje karčemoje ar medžioklėje, tarp "savujių", o mokslinėje konferencijoje. Jo žodžius dideliu tiražu paskleidė Lietuvoje dienraštis "Kauno diena" (Nr.298, 1999 12 22).

Visa tai - viešas Valstybės įstatymų negerbimas, Valstybės gynimo išniekinimas ir laisvės gynėjų įžeidimas. Deja, į šį A.Brazausko

pareiškimą adekvaciai nesureagavo nei Prezidentas, nei Seimas, nei vykdomosios valdžios institucijos, nei spauda, radijas, televizija

Tai nebuvo paskutinis laisvės kovotojų - partizanų, tremtinių rezistentų ir visų kitų, kovojušių dėl Lietuvos nepriklausomybės, - įžeidimas.

Vasarį 16-ają prezidentūroje tarp daugelio žmonių, apdovanotų Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinais, buvo apdovana ta ir Kazimiera Prunskienė, kurią jau laisvos Lietuvos teismas pripažino buvus KGB agente ("Šatrija").

Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinu apdovanotas ir aukštas KGB

karininkas Marijonas Misiukonis, kuris ištikimai tarnavo KGB struktūrose net 22 metus. 1965 metais jis dalyvavo paskutinio Aukštaitijos partizano Antano Kraujelio susėkimo ir sunaikinimo operacijoje, rengė agentui Julijui Slavinui planus Lenkijoje įsnipinėti "Solidarumo" vadovus. Tą patį Slaviną siunté

į Romą šnipinėti Lietuvos atstovą Stasių Lozoraitį. 1983 metais M.Misiukonis pasiraše įsakymą, leidžiantį KGB tardytojams naudoti prie "Žalgirio" staklių gamyklo dėbuotojus cheminius preparatus, kuriuos draudži Tarptautinė žmogaus teisių konvencija.

O apdovanotoji K.Prunkienė, nepaisydama Atkuriamojo Seimo draudimo didinti kainas maisto produktams, jas savavališkai padidino, iš noruodama Lietuvos specia liosios tarnybos informaciją, kad kainų pakėlimo papiktinti ta jedinstveninkų minia pul Seimą sausio 8-osios rytą. Tuo tarpu tuometinis VRM ministras M.Misiukonis buvo pažadėjęs 7 valandą rytą atvesti policijos dalinius į Parlamentą. Tačiau to ne padarė. Jedinstveninkų įveržimą į Parlamento rūmų per stebuklą pavyko atrem Artūro Skučo vadovaujam apsaugos skyriui ir kitiems parlamento gynėjams. Jei ne tų žmonių narsa ir pisiaukojimas, M.Misiukon būtų galėjęs raportuoti Masai, kad apsišaukėlišką, nkenčiamą valdžią pati liaud nuvertė.

Sveikintinas Lietuvos Respublikos 51 Seimo nario pasirašytas pareiškimas dėl šių valstybinių apdovojimų. Tik deramai įveitinė praeitį ir dabartį, ga me tikėtis teisinės mū Valstybės raidos ir doro:

A.PETRUSEVIČIUL
Lietuvos kariuomenės
kūrėjų savanorių
sąjungos

2000m.
kovo 9 d.

TREMtinys

Nr. 10
(392)

3

LPKTS Pagėgių skyriaus kandidatai į savivaldybės tarybą

1. Stanislovas
BAGDONAS

2. Leonas
MIŠEKIS

3. Angelė
KEKIEI

4. Steponas
KUSKYS

5. Alvidas
EINIKIS

6. Ramutė
MIKŠIENĖ

7. Jonas
BUSKYS

IŠKOVOJE LAISVĘ - STIPRINKIME JOS PAMATUS

Kovo 19 dieną balsuokite už sąrašą Nr. 19

Aistros dėl atlyginimų

Seimo valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininkas J. Sabutis kreipėsi į Vyriausybę, prašydamas kuo skubiau pateikti papildomas išvadas dėl numatomos naujos valstybės tarnautojų atlyginimo sistemos įvedimo. Metų pradžioje Vyriausybė pritarė Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimams bei keiliems papildomiems įstatymų projektams, kuriais nustatoma vieninga valstybės tarnautojų apmokėjimo sistema, suklasifikuojant valstybės tarnyboje dirbančius žmones į 30 kategorijų.

Svarstant Seime įstatymą dėl valstybės tarnybos atlyginimų pakeitimo, gali susidurti valdančiosios konservatorių partijos atskirų grupių interesai. Kaip žinoma, vadinamieji vagnorininkai atvirai gina buvusio premjero sprendimą dėl teisėjų atlyginimo padidinimo 2,5 karto. Dabariniė A. Kubiliaus vadovaujama Vyriausybė ketina sumažinti didžiulius teisėjų atlyginimus.

Tuo tarpu patys teisėjai visokiais būdais priešinasi atlyginimų sumažinimui. Vilniaus antrosios apylankės teismo pirmininkas V. Jancevičius netgi kreipėsi į Administracinių teismą, reikalaudamas grąžinti jam iki praėjusių metų pabaigos buvusių algų. Mat iki sumažinimo V. Jancevičius gaudavo 12 tūkst. litų per mėnesį, o dabar teagauna "tik" 9 tūkst. litų.

Gautas Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko atstovės spaudai Loretos Zakarevičienės pranešimas, kuriai rašoma, kad "Vakaro žinios", pagarsėjusios itin brutaliais, destruktyviais išpuoliais, dėl kurių turėjo net koreguoti pavadinimą, kovo 3d. numeriję puola Seimo Pirmininką Vytautą Landsbergį trijų puslapių medžiaga "KGB šešėlis". Seimo Pirmininko atstovė spaudai dėl to igaliota pareikštį:

"Visa ši publikacija su Vytautu Landsbergiu teturi tik tiek bendro, kad Seimo Pirmininkas yra ne kartą kritikai atsiliepęs apie bulvarinius laikraščius, įtako jamus buvusių kagiebistų, ir kad vėl pasitelktas Seimo narys A. Sakalas, žinomas iš ankstesnių melagingų, kaip pripažino Generalinė prokuratūra, išpuolių prieš Vytautą Landsbergį.

Ši kartą A. Sakalas bent jau teisingai kvalifikuoja laikraščio sukurtą tekstą

kaip pamfletą, tačiau, Seimo Pirmininko nuomone, galėjo neįsivertti į jokius papildymus. Juose, jeigu laikraštis teisingai perteikia, ir vėl yra netiesos".

Seimo Pirmininkas taip pat mano, kad kam nors labai nepatinka Lietuvos išsivadavimo ir SSRS dešimtmecio pagerimas JAV Kongrese, norima tai apteršt, todėl bulvarinėje spudoje paširodo, net sinchronizuoti, koordinuojami išpuoliai prieš pat Vytauto Landsbergio išskridimą į Vašingtoną. Gali būti ir taip, kad toms pačioms jėgoms labai nepatinka buvusių KGB įveltų informatorių prisipažinimo procesas, kuris vyksta aktyviai ir sąžiningiai, negu tikėjosi jām nepritarę veikėjai; todėl siunčiamas perspėjimas visiems tiems žmonėms, nelyginant pagrūmojimas purvina ranga iš paties pragaro, teigiant Seimo Pirmininko atstovės spaudai pranešime.

Peržiūra baigtा

Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas Z. Vaigauskas pranešė, kad komisija iš esmės peržiūrėjo Savivaldybių tarybų rinkimų sąrašus. Iš partijų sąrašų išbraukti 44 kandidatai, o 11 kandidatų rinkimų dokumentuose bus įrašomi apie bendradarbiavimą su užsienio specialiomis tarnybomis arba teistumą. Z. Vaigauskas sakė, jog iš 11 kandidatų, užpildžiusių anketas, tik du

prisipažista bendradarbiavę su KGB. Kiti devyni paminėjo teistumą po 1990 kovo 11-osios dienos. Z. Vaigauskas teigė, kad tokiams žmonėms Vyriausioji rinkimų komisija neturi jokių pretenzijų, ir jie, kaip numato įstatymas, gali dalyvauti rinkimuose, įrašius tokius duomenis į rinkimų plakatus. Savivaldybių rinkimuose kelia savo kandidatūras beveik 10 tūkst. kandidatų.

Nejaugis?

Prezidentas V. Adamkus savo dvejų metų jubiliejuje vėl nustebino daugelį, pareikšdamas, kad į Kovo 11-ąją Lietuvą atvedė visa tauta "be išimties". Pabrėžimas "be išimties" tiesiog stulbina. Negi Prezidentas ir jo gausūs patarėjai nežino, kokį vaidmenį vaidino ir tebevaidina iki šiol buvusieji nomenklatūrininkai, tas "partinis ūkinis aktyvas" bei dabar Lietuvos žiniasklaidoje tebekarliaujantys kolaborantai su "piramidės užviršuotoju" A. Brazauskui priešakyje? Jo paskutinis pareiškimas, paskelbtas savaitraštyje "Literatūra ir menas", aiškiai parodo, kad buvęs prezidentas né per nago juodąjų nenutololo nuo savo dar nepriklausomybės atkūrimo metais skelbtų "principų". Apie tuos "principus" galima pasiskaityti paskutiniojo Lietuvos KGB vado Caplino depešose SSRS KGB vadams Maskvoje. Siūlydamas Lietuvos "finliandizaciją", A. Brazauskas nepasakė nieko naujo. Tai tik Maskvos ambasadoriaus Lietuvoje ilgamečio čekisto J. Zubkovo pareikštū nuostatų pakartojimas. Lietuvos komunistai ir praėjus dešimčiai metų po nepriklausomybės atkūrimo niekaip negali susitaikyti su "istorine klaida". Tai ypač išryškėjo

savivaldybių rinkimų propagandas metu. Lietuvos žmonių mulkinimas ir kurstymas pasiekė neregėtą mastą. Ypač sekasi kvalinti kaimo gyventojus, tiksliau, tuos, kurie jokiui būdu nepritampa prie savarankiškumo, piliečių teisių ir pareigų suvokimo. Kol kas dar visuose "ubagų" susibėgimuose nemosuojama raudonomis vėliavomis, tačiau du "liaudies rūpinėjelai" - Seimo nariai A. Sysas ir J. Olekas - apsimūturiavę raudonais šalikais, marširuoja sostinės gatvėmis, vesdami kelis šimtus sukurtytų liumpenų. Beje, "komunizmo mokyklos" vadu apskelbęs A. Sysas prieškai stavavo nesusipratusiems Lietuvos žmonėms, kad tie negausiai susirinko į neobolševikų organizuotą "masinį" protesto žygį. Stebina kai kurių Lietuvos komercinių televizijų tariamai objektuvių reportažai apie nuskurdintų "liaudies masių" protesto akcijas. Pavyzdžiu, stebint per TV3 parodytą mitingą Kaune prie savivaldybės rūmų, buvo galima susidaryti įspūdį, kad Jame dalyvavo tūkstančiai žmonių, nors iš tiesų ten buvo susirinkę kiek daugiau nei šimtas etatinių rėksnių. Taigi teigti, kad "nepriklausomybė iškovojo visa tauta" - keista, švelniai tariant, klaida.

Išpūstas burbulas

Visada atsirandantis "ten, kur reikia", dienraštis "Respublika" iki debesų išpūtė tariamai egzistuojančią "Juodvarnių" organizaciją, besirengiančią nuversti teisėtą valdžią. Aiškiai nurodoma apie tariamus "juodvarnių" ryšius su savanoriais. Tai daugiau negu aiški užuominai, siekiant eilinį kartą diskredituoti savanorių pajėgas. Savanorių pajėgų vadai plk. A. Pocius atkreipė dėmesį į tai, kad pastaruoju metu prasidėjęs puolimas prieš Lietuvos kariuomenę ir A. Paulausko partijos renkamai parašai dėl Krašto apsaugai skirtų lėšų paskyrimo "liaudies švietimui" yra aiškiai inspiruoti iš Maskvos. Netgi perdėm pragmatiškas Valstybės saugumo departamento generalinis direktorius M. Laurinkus nebeiškentė ir paaiškino, kad Lietuvoje nėra tokios organizacijos, kurios veiksmai vienokiu ar kitokiu būdu grēstų Lietuvos saugumui, kuri planuotų perversmą ir būtų pajėgi tai padaryti. M. Laurinkus pažymėjo, kad daugelis "nepriklausomos" žiniasklaidos skelbtų faktų kratos metu nepasitvirtino ir kratų duomenys rodo, kad nėra jokių perversmo planų bei žemėlapiai. Kaip teigė M. Laurinkus, apie jokių perversmą negali būti ir kalbos, o tik išpūstas burbulas.

KOVO 11 - OSIOS DEŠIMTMEČIUI

Kovo 11 -osios dešimtmečio proga redakcija krepesi į skaitytojus, prašydama pasidalyti mintimis aktualiais nepriklausomybės kūrimo klausimais. Spausdiname kelis atsakymus.

Ar grąžintas teisingumas?

Lietuva po ilgos carinės Rusijos okupacijos 1918m. vasario 16d. paskelbė atkurtos Lietuvos Valstybės aktą. Nors carinė priespauda visai naikino tautinę sąmonę, bet lietuvių tauta, pasisėmusi jėgų iš savo garbingos praeities, nepalūžo, ryžosi eiti savu laisvės keliu.

Manoji karta, išugdyta Nepriklausomos Lietuvos dvasia, užėjus bolševikinei okupacijai, ryžtingai, nedvejodama stojo ginti tévę iškrovotą Nepriklausomybę. Žūtbūtinė partizaninė kova, karas tėsēsi ištisą dešimtmetį. Patriotai drąsiai žiūrėjo mirčiai į akis, nepalūžo kalėjimuose, tremtyje. Lietuvos tikėjo "laisvuoju pasauliu", o šis tylėjo, buvo kurčias mūsų sesių, brolių. Motinų dejonėms prie žuvusių sūnų, kankinimo kamerose. Šiandien stebime Laisvę ginančią Čečeniją - jos kančias, didvyrišką kovą, rusiškojo okupanto žiaurumus. Visa tai mūsų kartai teko pajusti ant savo pečių pokario Lietuvoje, kur sužvérėjės okupantas, kolaborantų - komsorgų, partorgų - padedamas, degino sodybas su gyvais žmonėmis, mėtė miestelių aikštėse išniekintus partizanų kūnus.

Lietuvos, pasisėmės jėgų iš 1918m. savanorių pasiaukojimo, nepalūžo ir gynési, kaip dabar ginasi Čečenija, o "laisvasis pasaulis" tik stebi...

Lietuva, nors ir suluošinta dvasia, nusimetė 50-metę bolševikinę priespaudą, Kovo 11-ają paskelbė Nepriklausomybę.

Praėjus 10-iai metų po Kovo 11-osios, ar tapome laisvesnės dvasios? Ar vykdome 1949m. vasario 16d. Lietuvos laisvés kovos sajūdžio (LLKS) paskelbtos Deklaracijos nuorodas, kurias patvirtino dešimtys tūkstančių žuvusių partizanų, tévų kaulai Sibiro ledynuose? Deklaracijos 15 skyrius skelbia: "Atstatytoji Lietuvos valstybė garantuoja lygias teises visiems Lietuvos piliečiams, neprasikaltusiems lietuvių tautos interesams".

16 skyrius: "Komunistų partija, kaip diktatūriné ir iš esmés priešinga pagrindiniam lietuvių siekimui ir kertiniams Konstitucijos nuostatui - Lietuvos Nepriklausomumui, - neilaikoma teisine partija".

17 skyrius: "Asmenys, bolševikinės arba vokiškosios okupacijos metu išdavė Tėvynę, bendradarbiaudami su priešu, savo veiksmais ar

įtaka pakenkę išlaisvinimo kovai, susitepę išdavystėmis ar krauju, yra atsakingi prieš Lietuvos Teismą".

Ar grąžintas teisingumas po 10 metų?

Ar įvertinti nusikaltimai, žudyti užsakytojai bei vykydotojai?

Ar įvertinti marksizmo-leininizmo idėjų platintojai, nakinę lietuvišką dvasią?

Ar ir toliau statysime Dzūkijos Grūto miške okupacijos "didvyriams" paminklus?

Ar vėl nusilenksime KGB, kolaborantams, agentams ir teiksime Gedimino ordinus už jų "pasiaukojamą darbą"?

Didžiuojamės N.Sadūnaitės išreikštasis tiesos žodžiai!

Nejaugi Brazauskas žodžiai "miško broliai - banditai" nesulgyna partizanų su stribais?

Argi santarvė - tai budelio sulyginimas su Auka?

Argi teisūs milijonieriai, "filosofai" - "istorine klaida" pavadinę atkurtą Nepriklausomybę, universitetų rektorai, rašytojai bei kiti bolševikmečio žymūs žmonės, su plinta rankose norintys mus saugoti nuo Vakarų, NATO?

Ar tai nepanašu į 1968m. Prahos pavasarį, kai koks 100 Čekoslovakijos komunistų papraše sovietinės armijos pagalbos, o ši po 3 dienų buvo suteikta?

Šiandien "vyresnysis brolis" skelbia, kad yra daug norinčių įsijungti į "sąjungą" kaip Lukashenka!

Brangūs lietuvių tautos žmonės, Laisvés kovotojai, kaliniai, tremtiniai, stebuklingai išsigelbėję iš komunizmo ir paskelbė Kovo 11-ają, - budékime!

Bükime visada pasiruošę apginti krauju aplaistytą Lietuvos Nepriklausomybę. Daujau optimizmo ir pasiaukojimo dvasios! Tėskime pradėtą Laisvés žygį. Mūsų tévai, seneliai išlaikė bandymus - išlaikysime ir mes.

Dangaus palaima ir globamus lydėjo ne tik miškų drėgnuose bunkeriuose, kankinimo kamerose, Sibiro taigoje ir Gulago šachtose, bet stiprina ir šiandieną.

Tad stiprybės visiems, giedros nuotaikos, švenčiant Kovo 11-osios dešimtmetį.

Dieve, laimink mūsų Laisvés siekius.

**LLKS pirmininkas
dm.kpt.
Jonas ČEPONIS**

Mūsų valstybė nepriklausoma ir demokratinė

Artėjant Kovo 11-ajai - atkurtos Lietuvos Nepriklausomybės 10-mečiui, neretai net iš mūsų, Sibiro kalinių ir tremtinų, lūpų dar tenka išgirsti žodžius:

- Ne tokios Lietuvos tikėjomės...

O kokios? Kokios galėjome tikėtis?..

Turime Lietuvos nepriklausomą, demokratinę su apibrėžtomis ir saugomomis sienomis valstybę. Lietuva pripažinta suverenia, lygiatiese pasaulio valstybių bendrijos nare. Tai pripažinti privertė netgi buvę jos okupantai.

Lietuvos žemė ta pati: iš vakarų ją skalauja Baltijos jūra, Nemunas neteka atgal į Gudiją...

Deja, sunaikintos daugelio mūsų tėviškių sodybos, užteršti ežerai, dainose apdainuoti upeliai paversti melioracijos grioviais. Daug žaizdų turi žemė Lietuvos, ir visas jas reikia užgydyti, nors tai gali užtruktis visą žmogaus gyvenimą.

- Ne tokios Lietuvos mes tikėjomės...

O gal reikėtų prisipažinti:

- Nenujautėme, neįsivaizdavome, nesitikėjome, nežvelgėme, kokiu baisiu virusu užkrėsta didelė dalis mūsų tautos. Kiek žmonių serga nepagydoma komunistinės mąstysenos liga. Ir baisiausia, kad dažnai bjaurios ligos viruso nešiotojas stengiasi užkrėsti kitą...

Baisi liga. Nelengva įžvelgti, kokiomis aplinkybėmis ir apraiškomis ji išsi-veržė į paviršių.

Ji jau pasirodė Grūto miške išdygusių sovietinių šungrybių (musmirių) pavidalu, Valstybės valdymo struktūras apraizgiusi

sovietinės nomenklatūros kolaborantų tinklu, naujujų latifundininkų streikais, grasinimais ir kelių blokavimui, "ubagų baliais" ir pagaliau viskai apvainikavusiu KGB agentų ir kadrinių darbuotojų apdovanojimu aukščiausiais Valstybės ordinais.

Pratinami prie visokiausią akibrokštų. Matydami pilietinio-patriotinio mąstymo smukdymą, dar naivokai tikėjomės, kad yra Valstybės valdymo aukščiausia institucija, kuri privalo ir gali pažaboti įvairaus gaivalio siautėjimą, nukreiptą prieš tautos gyvybingumą ir Lietuvos valstybingumo įtvirtinimą.

Mūsų pasitikėjimas šios institucijos galimis ir istorinio teisingumo vertinimo kriterijų moralė sulaukė spjūvio į veidą.

Norisi tikėti, kad spjūvis, skirtas tūkstančiams žuvusių už Lietuvos laisvę kovojo, kalinių ir tremtinų atminimui, mūsų vis mažėjančiai, išskeliajančiai į Amžinybę Lietuvos partizanų, Sibiro kalinių ir tremtinų bendruomenei, bus paskutinis.

Mūsų tikėjimas šviesia Tautos ateitimis nepalaužiamas. Tauta įveiks baisią ligą. Nuplauks puta, nusės ant dugno drumzlės...

Gal mes to ir nesulauskime, kaip mūsų žuvusieji broliai ir seserys nesulaukė Kovo 11-osios. Bet ši diena atėjo! Atėjo ja dešimtą kartą.

Ateis ir ta diena, kai išdavystė, kolaboravimas su okupantais nebus nuopelnas, kai tai bus pavadinta tikraisiais vardais visuose Valstybės valdymo lygiuose.

Tuo tikime, to tikimės, to laukiame.

Vytautas CINAUSKA

Raskime atsakymą

Kovo 11-ają Lietuvoje atkūrus Nepriklausomybę, pradėjo byrėti blogio imperija. Jai subyrėjus ir nusėdus griuvimo sukeltomis dulkėms, paaiškėjo nauja problema: imperijos griuvėsiuose pasiliko blogio jėgos ir liko gyvas, bet sulaužyti, sugniuždyti sielos žmogus. Milijonai žmonių, gyvenę nežmoniškai, nepažįstantys ar nenorintys pažinti Dievo, Jo įsakymų, patys vieni bejégiai gyventi. Piki, agresyvūs, ištūžio kupini, godūs, kiti - nekaltais kenčiai ir nusiminę, dar kiti tapę alkoholio ar narkokitų vergais. Apie tai rašo ir Moldovos vyskupas Antonas Cosa: "Daug Moldovos žmonių badauja, o visas turtas yra nedidelės grupės rankose. Tai tamsios, slaptos jėgos..." ("XXI amžius", Nr. 13, 2000 02 17).

Bolševikai, okupavę Lietuvą, tuo pat stengesi sunaikinti inteligenciją, nukirsti tautai galvą ir visur paskyrė savus žmones, t.y. kolaborantus. Po Kovo 11-osios visi liko Lietuvoje, laisvėje ir prof. V.Landsbergio buvo pakviesti kurti Lietuvą. Deja, kaip ir Moldovoje, Lietuvos, visoje posovietinėje erdvėje dirbę okupantai, uoliai triūsiai ir toliai; tobulai vykdę Lenino priesakus - kuo greičiau pasiūlti pinigus ir žiniasklaidą - vėl susigražino realią valdžią.

Ar Lietuvos, jos žmonių naudai išvogti bankai, Klaipėdos laivynas, "Jūros" įmonė, Mažeikių nafta, Kauno energetika?

O kiek dar nežinome? Tai dešimčių, o gal šimtų milijardų JAV dolerių sumos. Išvoja kolūkiai ir įmonės. Kodėl anoje nepriklausomoje Lietuvos atspindžiai kėlėme o dabar viskas smunka? Nejaugi dabar lietuvis nieko nesugeba, arba tokios stipriatos tamsios blogio, okupacinės jėgos, kuria gerai atpažistame, dabar matydami vyl domą Čečenijos genocidą.

Ar Lietuvai prisikelti padeda dabartis žiniasklaida, televizija, visą parą transliuojama prievertos, smurto ir pornografijos filmus? Tie baisūs dvasiniai ir moraliniai pavai nusėda ir pasilieka, ypač jaunimą pasąmonėje, pasireikšdami girtavimui, na komanija, nusikaltimais. Kas apskaičiuoja Lietuvos materialinius ir dvasinius nuostlius, kuriuos ji patiria dėl tų nusikaltimų? Tiesišivaizduojamai baisus Lietuvos griomas, žmogaus kūno ir dvasios naikinimai Lietuvą reikia kurti, Lietuvai reikia kriantį žmogaus. Ką darysime su nusikaltėliais, debilais ir invalidais, kuriuos gi do girtuokliai ir narkomanai?

Ar Lietuvos prisikėlimui tarnauja sūkūrusios 34 partijos? Juk veržiamasi tarnave Lietuvai, bet arčiau lovio. Tai galimybė toliau be jokios atsakomybės vogti.

Kodėl didžiausios pasaulio valstybės kaip antai Amerika, Anglijos ir kitos, puik tvarkosi su pagrindinėmis dvemis partijom

(keliamas į 5 psl.)

2000m.
kovo 9 d.

TREMINTINYS

Nr. 10
(392)

5

KOVO 11 - OSIOS DEŠIMTMEČIUI

Raskime atsakymą

(atkelta iš 4 psl.)

Partijų kūrimasis - tai KGB ruošimasis rinkimams. Juose ketina dalyvauti daug KGB struktūrų. Ką šiandien rinktis? Reikėtų siekti dviejų, trijų partijų: Krikščionių demokratų partijos (ne Sajungos), Politinių kalinių ir tremtinų, Tėvynės sajungos (LK). Viena partija valdžioje, o kita - opozicijoje. Ar pasieksime šią protinę vienybę, pareis nuo žmonių sąmoningumo, nuo mūsų tėvynės meilės.

Kita mūsų pasaulio nelaimė - abejingumas mažu tautų likimui. Pasaulis nusikalstamai ramiai stebi, kaip Maskva naikina čečėnų tautą, naudodama "išdegintos žemės" taktiką. Naikinti žmogų tuo labiau tautą, niekam nevalia. Maža, bet didi savo dvasia Islandija pirmoji pripažino mūsų Nepriklausomybę. O Lietuvos Vyriausybė?

Cia paminėtos kai kurios žaizdos (korupcija, nusikalstumas ir kt.) ar nestumia tautos link pražūties? Ar jau ne per vėlu grąžinti į gyvenimą tūkstančius alkoholikų ir narkomanų, ar ilgai tauta pakels jų uždėtą naštą?

Kitos naktybės buvo lengvesnės

Pasižiūriu į praėjusio dešimtmečio nuotraukas - tai dešimties metų įvykių virtinė. Matau žmones, kurie pačiu sunkiausiu ir pavojingiausiu valstybei metu, Sausio 13-ąją, Seimo rūmus apjuosė gyvu žiedu. Suvažiavę iš visos Lietuvos, siekė apginti Valstybę net gyvybės kaina, ryžosi savo kūnais užverti kelią į Valstybės širdį - Seimo rūmus. Ginkluoto ir neginkluoto pasipriešinimo veikėjus, Seimo rūmų, televizijos bokšto ir radio bei televizijos pastatų gynėjus vienijo viena idėja - tautos laisvės idėja.

Ant mano stalo - partizanų nuotrauka: Vytauto apygardos penktos Lokio rinktinės Vyties kuopos penki partizanai. Negaliu atitraukti nuo jų akių, kai galvoju apie Lietuvos laisvės kovas ir Nepriklausomybės atkūrimą. Jų jaučiai veidai spinduliuoja Lietuvos nepriklausomybės idėja ir ryžtu kovoti iki pergalės. Jie simbolizuoją kovojančią, nepasidavusią ir neparsidavusią Lietuvą. Jaučiu, kad jų idealizmo šiandieninei Lietuvai labai trūksta.

Mes paveldėjome sovietinio mąstymo žmogų, išaugintą sovietiniame inkubatoriuje. Tai labai trukdo atkurti sąžiningą ir kultūringą Lietuvą. Sunki užduotis perauklėti kelias kartas, tačiau tautos ateitis - jaunimas, kuris neturi paveldėti sovietinio mąstymo. Valstybė privalo skirti daugiau lėšų ir dėmesio švietimui. Šios lėšos atsipirkis su kauptu. Tada išauklesime jaunimą, gerbiantį savo praeitį ir kuriantį klestinią Tėvynę.

Balys GAJĀUSKAS

Ką daryti, kad Kovo 11-osios Nepriklausomybės atkūrimas būtų palaima visai Lietuvai? Atsakymą galime rasti. Tai 2000 metų Krikščionybės Jubiliejus. Dauguma prisimena pernai antrą šv. Kalėdų dieną per LRT transliuotą laidą: "Tūkstantmečio duoklė Jėzui", kurioje kalbėjęs buvęs JAV prezidentas Džimis Karteris sakė, kad Jėzus yra viso jo dvasinio gyvenimo centras. Šito pamato reikia ir Lietuvos prisikėlimui. Svarbiausias Lietuvoje šio Jubiliejaus renginys yra Antrasis Eucharistinis Kongresas, kuris vyks Kaune birželio 1-4 d. Jo tikslas paskatinti geros valios žmones sugrįžti prie Gyvenimo šaltinio - Kristaus, pasiliukusio Šv. Sakramente.

Tai per visus laikus ant Lietuvos Laisvės aukuro sudėtos aukos ir vergijoje išskentėtos kančios.

Tai Lietuvos himnas. Anot Fr. L. Stolberk: "Laisvė turi reihtis įstatymais, įstatymai dorovingumu, dorovingumas - religija" (J. Prunskis, "Rinktinės mintys", p. 135). S. Lozoraitis, Vilties prezidentas, kvietė: "Atstatykime Lie-

tuvą! Atstatykime ne tik Lietuvos mūrus, bet ir moralę, sąmonę, tą gražią sąmonę, kuri jau buvo sustiprėjusi Nepriklausomoje Lietuvoje".

Tai jaunimo auklėjimas krikščioniška ir patriotinė dvasia; šeimų ištikimybė ir jūtauri dvasia; patriotinis menas, kultūra, literatūra; visų pasiaukojamas darbas Lietuvai ir žmogui; laisvė nuo girtavimo, narkomanijos ir nusikaltimų.

Prisimenant Kovo 11-ąją, dėkokime Dievui, kad siuntė prof. V. Landsbergi ir S. Lozoraiči - Kovo 11-osios architektus. Priimkime kaip auką S. Lozoraičio žūtį, prof. V. Landsbergio nuolatinį kryžiavimą, dabartinius sąmoningai, piktavališkai sukurtaus Lietuvos žmonėms sunkumus. Tikėkime Dievo Apvaizda ir sudėtomis Tėvynės dukrų ir sūnų aukomis ant Lietuvos Laisvės aukuro. Tikėkime geros valios žmonių maldą ir pasiaukojimu dėl Lietuvos laisvės, tikėkime, kad ateinančios kartos, jaunimas bus vertas tų aukų, kovos ir brangins Tėvynės laisvę.

Kun. Algimantas KEINA

Ar visi siekia demokratijos?

Atgavus Nepriklausomybę 1990m. kovo 11d., Lietuva pasirinko demokratijos kelią. Šiame kelyje vienas svarbiausiai yra politinis valstybės valdymas. Jis formuojamas per politines organizacijas. Pirmaisiais nepriklausomybės metais tikėtasi, kad susikūrusios partijos suras bendrus vardiklius ir vardan atkurtos valstybės interesų susitelks darniam darbui. Tačiau taip neįvyko: nuo 7-8 partijų 1995-1997 metais jų padaugėjo iki 20. Šiais metais rinkimuose į Savivaldybių tarybas bei į LR Seimą dalyvauja 27 partijos.

Nereikia būti politologu, kad suprastum, kokių "demokratijos" siekia atskiros partijos bei Teisingumo ministerijos palaiminti "Piliečių aljansai". Juolab, stebint įvykius Rusijoje ir suvokiant, kad ji niekuomet neatsisakys savo imperinių tikslų. Kalbant diplomatiškai: "Laikys Baltijos valstybes savo interesų zonoje".

Per pastarajį dešimtmetį didelė Lietuvos turto dalis suplaukė į nelojalių Lietuvos valstybei piliečių rankas. Jie daro didelę įtaką šalies ekonominiam ir politiniam gyvenimui, žiniasklaidai. Pastebimas jų veržimasis į aukščiausias valdžios viršunes.

Matau Lietuvai ne mažesnius pavojujus, negu 1918-1928 metais. Tik anuometinio raudonojo pogrindžio (MOPR'o) veikėjus pakeitė sovietinio okupanto palikta penktoji kolona. Jos mastas ir darbai turėtų išryškėti per ateinantį nepriklausomos valstybės dešimtmetį.

Manau, kad Lietuvai būtina NATO ir ES narystė. 2000 metų Kovo 11-ąją pasitinku su dideiliu džiaugsmu ir tikėjimu nepriklausomos valstybės ateitim.

JURATĖ MARCINKIWIENĖ

Lietuvos ateitis jūsų rankose!

kuo gyvename, visada yra auščiau".

O pasidžiaugti tikrai turime kuo. Atkurtą Lietuvos nepriklausomybę. Išvesta svetimos valstybės kariuomenė. Įtvirtintos valstybės sienos. Priimta Lietuvos Konstitucija. Įpusėjo žemės grąžinimas. Turime tvirtą litą. Atgijo privati iniciatyva. Visose gyvenimo srityse naujodame naujausias technologijas, su "Williams" atėjimu žengtas labai svarbus žingsnis į ekonominę nepriklausomybę nuo Rusijos, gražėja miestai, statomas bažnyčios, kryžiai ir paminklai pagerbiamas žuvusiuju už Lietuvos laisvę atminimas, atsidarė sienos. Žmonės, ilgus dešimtmečius gyvenę tautų kalejime, gali laisvai ir kur nori keliauti.

Kai kam tai kelia įnirši. Todėl ir stengiasi pavergti klaidinamų ir pasiduodančių klaidinimui Lietuvos žmonelių dvasią, apnuodyti jų sąmonę.

Mons. A. Svarinskas sako: "Atimk iš Tautos sąžinę, ir ji parsiduos, atimk iš Tautos protą, ir ji vergaus". To ir siekia mūsų juodieji politikai ir agitatoriai. Bet mes turime išlikti ramūs ir orūs.

Sausio 13-osios Testamente, kurį tą baisiąjąnakštę perskaite Vytautas Landsbergis, kreipdamasis į Tautą, buvo sakoma: "Lietuvos Respublikos piliečiai, kurie tiki te Lietuvą, kurie mylėte savo gražią gimtają žemę, tėvų ir motinų kalbą ir dainas, - visa tai, kas yra Tėvynė ir... ką praradę lieki našlaitis, kurie trokštame, kad Lietuva būtų laisva ir garbinga valstybė, žinokite: ji tokia bus..." Tai priklausys ir nuo Jūsų visų, ir nuo kiekvieno.

Prof. Ona VOVERIENĖ

Solidarumas

Redakcija gauna laiškų, reiškiančių solidarumą su Nijolele Sadūnaite (M. Stankevičienė iš Vilniaus, kaunietis A. Kazlauskas ir kt.). Spausdiname grupės Šilalės rajono politinių kalinių ir tremtinų laišką.

Gerbiamą, miela sese Nijole,

Siunčiame nuoširdžius sveikinimo žodžius Jums, brangi Lietuvos dukra, ir dėkojame Dievui, kad esate tokia tvirta, garbinga kovotoja už tiesą. Didžiuojamės Jūsų drąsa, principingumu, įteikiant valstybinius apdovanojimus okupantų talkininkams K. Prunskienei ir M. Misiukoniui.

Siūlome, kad ordinus jie grąžintų.

Dėkojame Jums už drąsą, už tiesą, pasakyta visiems, nes balso aidas nuskambėjo per mūsų brangią Lietuvę.

Šilalės rajono politiniai kaliniai, tremtiniai ir rezistentai

Pabaiga. Pradžia Nr. 8

**Iš Kauno - į
Norilska,
Džezkazganą**

Partizaninė veikla baigėsi 1948m. sausio 13d. Atgavo samonę kompozitoriaus J. Šimkaus name surakintomis rankomis. Toliau - "švelnūs" tardymai Kauno saugume. Kameruoje teko susitiki su solistu A. Kučingiu, kpt. Abeliu (jo iniciatyva organizavom pabėgimą - laužiu grotas, tik nebaigtą darbą kratos metu pastebėjo šargybiniai). Tris mėnesius išbūta Kauno kalėjime, Vilniaus persiuntimo punkte. Čia paskelbė "trojkos" nuosprendį (teismo nematė, todėl nuosprendžio nepasiraše).

Iš Vilniaus - ilgas, vargiantis etapas į Sibirą. Ir aštuoneri su puse metų Ypatingojo režimo lagery Norilske. Prikasta tūkstančiai tonų anglies už duonos trupinių, "čerpaką" (samtį) "balandos". Tapo "strekų" (požeminių anglies kasyklų koridorių) tvirtinimo specialistu. Susipažino su daugeliu įvairių tautybių kalinių; visus juos jungė laisvės troškimai. Sušikūrė pogrindžio organizacija iš lietuvių, rusų ir ukrainiečių; ji padėjo atsikratyti kriminaliniai nusikaltėliai, sadistais, labai sunkinusiai ir taip varganą lagerio buitį.

Neįmanoma išpašakoti kategoriško darbo sunkumų. Štai dar kartą Vytautas, "gimės po laiminga žvaigžde", išvengia mirties. Ant anglių krūvos kasyklos gelmeje sėdi du lietuviai. Pamatės virš jų yrantį suakmenėjusį luitą, Vytautas abu draugus spėja nustumti, bet luitas lūžta perpus ir prislegia patį gelbetoją.

Neprišaudė tik galvos; lūžo abu raktikuliai, keli šonkauliai... Į lagerį grįžti kelis kilometrus reikėjo pėsčiom, rankomis paremiant niekaip neišsilaikančią galvą. "Ligoninėje buvau paňaus į vyniotinį", - prisimena Vytautas. Nei gipso, nei bintų nebuvu - suraizgė viegomis, virvėmis. Ligonis pasveiko... Giltinė ir tą kartą pasitraukė...

1956 metais Norilsko KGB "nepersiauklėjusi" kalinių išsiuntė į Kazachiją, Džezkazgano vario rūdynus.

Džezkazgane prabėgo dešimt metų. Iš Irkutsko srities atvyko tiek metų nematyta, o taip laukta mama, į čia ištremiamas brolis Zigmas.

"Esu gimės po laiminga žvaigžde"

Taip susirenka Kluoniškių Balsių likučiai Kazachijos raudonose stepėse. Du broliai dirba vario rūdos kasyklose, mama šeimininkauja. Gavę pasus, veržiasi į Lietuvą, į seniai matytą, bet nė valandėlės nepamirštą kraštą. Kad ir kas belauktų - tik į ją!

Ir iš tikrujų - laukė pažeminimas, net nomenklatūros patyčios. Niekur į darbą nepriima, nes neregistruotas. O registruoti drg. Paleckis ir drg. Naujalis uždraudė. Buvo net kilusi mintis grįžti į Kazachiją. Tik atsitiktinumo dėka po metų pavyko prisiregistruoti, įsardibinti. Teko vėl kurtis iš naujo...

Atgimimas, Nepriklausomybė ir šiandiena

"Niekada nebuvala pradės vilties gyventi nepriklausomoje šalyje. Būti laisvas žmogus, - tvirtina V. Balsys. - Juk nė viena imperija negyvavo amžinai. Juo labiau dviešimtame amžiuje.

dien veršlenant: "Ar dėl tokios Lietuvos šalau tąsyk prie Aukščiausiosios Tarybos?" Manau, kad tai paliegusios dvasios žodžiai. Tai žmogaus, kuris tikisi atpildu už tas naktis. O juk privalome ir šiandakt budeti. Ne dėl savęs. Dėl vaikų, dėl ateities".

Vytauto žodžiai nesiskiria nuo darbų. Nes aktyviai da-

ipratęs negailėti savęs, nelaukti, kol į tuos darbus kibkas nors kitas. Galima tik pridurti, kad ir žmona, ir dukra, ne kartą iki vėlumos namie laukusios vienos, visokerio-pai remia vyrau ir tévelį. Šeima padeda nepavargti.

Negalima nepaminėti dar vienos sėkmės V. Balsio veiklos srityje. Prieš penketą

Pasinaudodamas proga, sako V. Balsys, noriu padékoti JAV LB Kultūros komisijos pirmininkei p. Marjai Remienei už paramą "Girių aidui", globą gastrolių po Ameriką metu ir už iniciatyvą steigiant Lietuvos partizanų globos fondą.

V. Balsys dėkoja Viešpačiui, saugoju-siam pavojuose. "Dievo palaima", - sako V. Balsys, - sulaukiai laisvos Lietuvos, galiu dirbtai savo krašto, savo šeimos labui. O Vals-tybės apdovanojimą dalinuosi su nuo oku-pantų ir stribų rankos žuvusiais téveliu Zigmumi ir broliais Viktoru ir Kaziu.

Daug vagų išvertė kuklus artojas Vytautas Balsys. Jo purentoje dirvoje nerasisime piktožolių - auga gražus derlius. Nuogastauju, kad tūlas skaitytojas, perskaitęs šią trumputę apybraižą, paabejos, ar ne per daug šviesių spalvų joje. Nesutikčiau. Mes tik ipratome į niūrias spalvas, tik atbaidyti matyti drąsius užmojus, nesavanau-diškus darbus, ryžtą, pasiau-kojimą. V. Balsio gyvenimo paveikslas sudėtingas. Jame daug tamsių tonų, bet visas tas paveikslas žeri ypatingu šviesa - taurumo, tévynės meilės, humaniškumo švie-sa. Todėl džiaugiamės, kad jo krūtinę puoš garbingiausias Tévynės ženklas - Vyčio kryžius.

Su Vyčio kryžiumi ir dukra

Ypatingo režimo lageryje "Kajerkas" 1954m. V. Balsys stovi antras iš kairės

Ir kai tą imperiją pradėjo kręsti drugys, kai reikėjo pagalbos, kad ji subyrėtų, Vytautas nedelsė. Vieno žmogaus jėgos - ne kažin kiek. Bet kai į gretas stoja tūkstančiai - jau šią reiškia. O milijonas? Juk tiek buvo Baltijos kely. Vytautas nepamiršta tų laimingų valandų. "Niekada nepamiršiu, - sako. - Ir man gaila tų, kurių ten nebuvu, kurie neišgyveno to širdies virpilio, to jausmo, kad pats dalyvauji istorijos procese. Kaip ir susiliédamas su šimtukstantine minia Vingio parke, kaip ir sausio dienomis budėdamas prie parlamento. Girdžiu kartais šian-

metų jo iniciatyva buvo suburtas ansamblis "Girių aidas". V. Balsio, A. Lukšos baritonai greta operos solisto boso V. Kuprio, tenoro Vlado Šiukštoss, meno vadovo A. Paulavičiaus pradėjo dainuoti partizanų dainas - ir autentiškas, skambėjusias visoje Lietuvoje pokario metais, ir šių dienų, sukurtas laisvės kovo-tojams pagerbti. Ir nuaidėjo šio ansamblio akordai ne tik po Lietuvą - pasiekė ir JAV, Kanadą, Australiją, Lenkiją - visur primindami laisvės sieki, au-kas, dėl jos sudėtas. Entuziastingi "Drau-

Skelbimai

Kovo 12d. 13 val. Karininkų ra-movėje įvyks tradicinis renginys "Tremtinio gavėnia".

LPKTS Kauno skyrius

Kauno menininkų namuose (V. Putvinskio 56) kovo 15d. 18 val. įvyks vakaras "Benamai" pa-gal Intos tremtinių poezijos knygą "Benamai" ir J. Kinderio - "Šaltoji žemė Vorkuta".

Vakare dalyvaus aktorė-tremtinė Dalia Jan-kauskaitė, knygų autoriai, Artūras Kelpša skam-bins gitara.

Įėjimas nemokamas

2000m.
kovo 9 d.

TREMTINYS

Nr. 10
(392)

7

Aušra Šuopytė

Jaunoji karta - apie tremti

Scenoje - jauni vaikinai ir merginos. Po posmelį, po sa-kinį kiekvienas jų pažeria pačius gražiausius žodžius apie tėvynės ilgesį, namų židinį, apie pamokas, kuriose nėra jų auklėtojos. Tai laiškas ištremtai mokytojai, klasės auklėtojai.

Montažu, kurį parengė J. Ralio vidurinės mokyklos moksleiviai, prasidėjo konkursas "Lietuvos laisvės kovų ir kančių istorija" Jonavoje. Jame dalyvavo aštuonios vidurinės mokyklos.

Rajono švietimo ir kultūros skyriaus vedėja G. Mrazauskienė, sveikindama konkurso dalyvius sakė:

- Labai simboliška, kad šis konkursas vyksta Vasario 16-osios išvakarėse. Tai prasminga istorijos pamoka, nes tik, žinodami iš kur atėjome, suprasime, kur nėsime. - Ji pasidžiaugė, kad visos rajono mokyklos noriai dalyvavo konkurse, moksleiviams buvo įdomu rinkti medžiagą, susitikti su buvusiais tremtiniais, nes šis mūsų krašto istorijos skirsnis pamažu "tirpsta". Kartu su išeinančiais į Amžinybę išsitrina ir jų patirti išgyvenimai.

Konkursą vedė J. Ralio vidurinės mokyklos istorijos mokytoja G. Dabušienė. Dalyvės - 8 vidurinių mokyklų komandos - privalėjo atsakyti į sudėtingus ir kruopščiai parangtus klausimus: partizaninės kovos pobūdis Lietuvoje, antisovietinio ginkluotojo pasipriešinimo priežastys, okupacinių valdžios ekonominė politika, partizaninio karo Lietuvoje etapai bei ypatumai, krašto kolonizavimas ir kt.

Komandos atsakinėjo sklandžiai, išsamiai ir aiškiai, nuosekliai į savas vietas "rikiavo" datos, pavardes, vie-

toves. Puikiai išmokta istorijos pamoka, kitaip konkurso dalyvių atsakymų neapibūdins. Ne kiekvienas, seniai rankose laikęs istorijos vadovėli, galėtų išvardyti Lietuvos laisvės kovos sajūdžio apygardas, jų vadus

Salėje buvo dvi moterys, kurių širdys, išgirdus dainos posmelį ar eiles apie tremti, umai pradėdavo daužytis. Tai buvusios tremtinės - J. Ralio vidurinės mokyklos mokytoja B. Antanavičienė ir LPKTS Jonavos skyriaus pirmininkė V. Gabužienė. Jos abi pažérė prisiminimų iš tremties.

- Nors miegojome ant kietų gultų, buvome aptekę blakių ir kitų gyvių, bet kabinomės į gyvenimą - norėjome mokyti, dalyvauti lietuvių surengtose šventėse, - sakė mokytoja B. Antanavičienė.

Veronika Gabužienė pagyrė rajono moksleivius - konkurso dalyvius - mokytojus, kurie profesionaliai parengė mokinius, organizatorius. Visi konkurso dalyviai apdovanoti knygomis apie tremti ir genocidą, Jonavos poetų eilėraščių knygelėmis, atminimo suvenyrais. Lėšos konkursui skirtos iš Tautos fondo. Tai - Amerikos lietuvių parama.

Scenoje - J. Ralio vidurinės mokyklos moksleiviai

bei kovos pobūdį. Lengvesni buvo tie klausimai, kai reikėjo pasakyti, kokios tauybės Lietuvoje buvo daugiausia stribų, kuriais metais uždraustas Lietuvos himnas, kada šalyje užbaigtą kolektivizacija, koks buvo trečio pagal dydį trėmimų kodinis pavadinimas, koks Juozo Lukšos slapyvardis, kas parašė dainos "Leiskit į tėvynę" žodžius...

Išsprendus kryžiažodi, atsakius į klausimus, pasiklausius tremties dainų, moksleiviai laukė konkurso rezultatų.

Pirmają vietą laimėjo salės šeimininkai - J. Ralio vidurinės mokyklos moksleiviai, antrąją - Senamiesčio gimnazijos, trečiąją - Ugninkų vidurinės atstovai.

Skelbimai

Kovo 11d. 13.30 val. (po pamaldų)

Tauragės apskrities salėje įvyks Kovo 11-osios šventinės minėjimas. Kviečiame politinius kalinius, tremtinius, rezistentijos dalyvius, miesto visuomenę.

LPKTS Tauragės skyrius

Nuotraukoje (kairėje) - mano tėvas Jonas Frišmantas Vorkutos lagerje 1950m. kovo 13d. nufotografotas su draugu.

Gal kas atpažins vyriškį dešinėjė?

Laukiu atsiliepiant adresu: Erika Gavėnienė, Vidkiemio k., Jurbarko raj.; tel. 56129.

TREMTINYS

SL 289

Vyr. redaktorius
Romualdas Jurelionis

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, 3000 Kaunas, tel. 323204

Spausdino AB "Aušros" spaustuvė, Vytauto pr. 25, Kaunas. Ofsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 5800. Užs. Nr. 2359

Rankraščiai negražinami. Autoriaus nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

ILSÉKITĖS RAMYBĖJE

Ramina
Bronislava
Puipaitė-Gakienė
1937-1999

Gimė Joniškio raj. Pašvitinio valsč. Treigių k. ūkininkų šeimoje. 1948m. gegužės 22d. su šeima ištremta į Krasnojarsko kr. Mansko raj. Verchniaja Bazaika. Dirbo miško pramonėje.

1971m. gržė į Lietuvą, apsigyveno Šiaulių apsk. ūkių pensijos dirbo "Verpst" fabrike siuvėja.

Po sunkios, ilgos ligos išėjo iš gyvenimo. Želionė palaidota Ginkūnų kapinėse šalia tėvų.

Praėjusi sunkų tremties kelią, ilsėkis ramybėje. Šeimą ir artimuosius nuoširdžiai užjaudė.

LPKTS Šiaulių skyrius

Anastazija
Buivydienė
1906-2000

Gimė Kauno raj. Vilkišios apyl. Jaučakių k. ištremta 1951 10 02 į Tomsko sr. Parabelio raj. Delovaja Dubrova gyv. su vyru ir dvielem dukrom. Dirbo sunkius darbus miškuose. 1957m. liepos mėn. gržė į Lietuvą su šeima Kauno raj. Vilkišios apyl. Radviliškių kaim. Iki pat gyvenimo pabaigos dirbo sodų ūkyje, buvo darbštī ir sąžininga, visų mylima.

LPKTS Kauno skyrius

Benediktas Mikulis
1920-2000

Gimė ūkininko šeimoje Trakų apskr. Žaslių valsč. Prazariškių k. Tarnavo P. Plechavičiaus kariuomenėje.

1944m. prasidėjus rusų okupacijai, išsijungė į partizaninę kovą. Buvo ryšininkas tarp partizanų būrių.

1946m. liepos mėn. žuvus bataliono vadui P. Petkevičiui ir jo broliui partizanui K. Mikuliui, Benediktas pasitraukė į aktyvios veiklos. Pasislėpė gerai įrengtame bunkeryje téviškėje ir išbuvo jame iki 1971m. rugpjūčio mėn.

Nesiregistravo todėl, kad buvo davės priesaiką. Palaidotas šalia tėvų Gliniankos kapinėse Žaslių sen.

Tebūna Jam lengva gimtoji žemė.

LPKTS Kaišiadorių skyrius

Jonas Bulava
1915-2000

Gimė Švenčionių apskr. Paltiškių k. ūkininko šeimoje. 1945m. areštuotas, nuteistas 10-iai m. ir 5m. be teisių. Bausmė atliko Ihtoje. Anglių kasyklos šachtoje dirbo 15 metų.

Sugržė į téviškę 1961m. Vedė, užaugino dukrą ir sūnų.

Dirbo iki pensijos Dūkšto sodininkystės sovchoze bitininku. Labai doras žmogus, didelis tėvynės

patriotas.

Mirė po sunkios ligos. Palaidotas Kaniūkų kapinėse. Užjaudė giminės ir artimuosius.

LPKTS Ignalinos skyrius

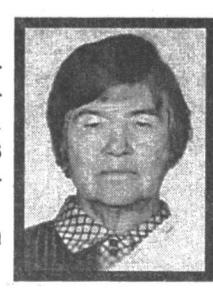
Ona Valantiejutė
1921-2000

Po sunkios ligos mirė 1944-1948m. Pietų Žemaitijos Kestučio apygardos partizanų būrio ryšininkė, Sibiro tremtinė Ona Valantiejutė. 1948m. gegužės 22d. ji su šeima ištremta į Irkutską, po aštuonerių tremties metų 1956 metais gržė į Lietuvą, apsigyveno Panevėžyje, dirbo darbininke linų kombinate.

Palaidota gimtujų Batakių parapijos kapinėse šalia tėvelių ir seserų.

Tegul būna Jai lengva Žemaitijos žemelė.

LPKTS Panevėžio skyrius

lit. red.: Danutė Bartulienė
korekt.: Audronė Kaminskienė
tech.red.: Vesta Milerienė

Kaina
1 Lt